

## ԴԱՄԱՐԱՆԱԿԱՆ

Սիրելի Կարօ, չէի կրնար մտածել թե օր մը դազադիդ առջեւ ինձի պիտի վիճակուէր վերջին երթաս բարովը ըսել յանուն ծանօթներուդ, բարեկամներուդ, սիրելիներուդ եւ հայրենակիցներուդ:

Մարդիկ կան, որ կ'ապրին անյայտ, կը հեռանան կեանքէն անկատ, առանց որեւէ հետք կամ չնչին յուշ մը անգամ ձգելու: Մարդիկ ալ կան, որոնց իւրաքանչիւր օրը՝ վաղ մանուկ օրերէն մինչեւ խոր ծերութիւն, ճառագող յուշ կը դառնայ շատերու հոգիներուն մէջ եւ նոյնիսկ կենդանի առասպել: Այսպիսիները կը նկարագրեն երկու փոքրիկ բառով՝ Մեծ Մարդ, ինչպէս որ եղաւ Կարօն, Տէր. Կարօն ... Անելը:

Ձէի կրնար մտածել կամ հաւատալ որ երուսաղէմէն վերջին մեկնիլդ վերջին երթդ պիտի ըլլար եւ այսօր պիտի վերադառնայիր քաղուելու քեզի համար ա'յնքան նուիրական երուսաղէմի Ս. Փրկչի գերեզմանատան Ձէթունցիներու քաղամասին մէջ:

Այժմ կ'երթաս միանալու բոլ ա'յնքան սիրած հայրենակիցներուդ, անգամ մը եւս լսելու անոնցմէ հերոս Ձէթունցի պատմութիւնները որ քեզ մղած էին ըլլալ հպարտ Հայ մը եւ ընդունիլ Ձէթունցիութիւնը իբր կուսակցութիւն: Նկեղեցասէր, հայրենասէր եւ ազգասէր մըն էիր քառին քուն իմաստով, իսկական Ձէթունցի մը, եւ այս բարեմասնութիւններդ փոխանցեցիր բոլ զակիդ՝ Վիգէնին եւ ամոր զաւակներուն՝ Կարոյին, Թորգոմին, Նանարին, Լօրիկին, Թալարին եւ Յարութին՝ որ Ֆրանսայի մման երկրի մը մէջ կ'ապրին իբր իսկական Հայեր եւ հաւատարմ Ձէթունցիներ:

Յաւիտեան պիտի յիշեմ բոլ համով-հոտով պատմութիւններդ որ ամէն անգամ տարբեր ձեւով, տարբեր աղ ու պիպերով կը պատմէիր, եւ ամէն անգամ որ պիտի յիշեմք քեզ, պիտի յիշեմք համով ու հոտով: Քու սիրած պատմութիւնները անգամ մը եւս եւ երբեմն քանի մը անգամներ կ'ուզէիր իմանալ, ամենաչնչին սրամիտ խօսք մը կ'ուրախացներ քեզ եւ անկարելի էր որ մոռնայիր զայն եւ ամէն մեր հաղիպումներուն կ'ուզէիր անգամ մը եւս իմանալ:

Սիրելի Կարօ, շուրջդ հարազատներդ են քոյրերուդ եւ հակած անշունչ մարմնիդ վրայ, եւ իրենք գիրենք կը խեղդեն իրենց արցունքին մէջ:

Խռով, տագնապած ու բոցավառող հոգիդ ինչպէ՞ս պիտի հաշտուի անշարժութեան տաժամփին եւ երթայ հանգչիլ հողին տակ: Այն հողին, որ բուկդ չէ թէեւ, բայց որուն հետ դուն վաղուց էիր հաշտուած եւ բարեկամութիւն հաստատած:

Դուն թէեւ կը մեկնիս այս աշխարհէն, սակայն բոլ յիշատակդ եւ բարի համբաւդ կը մնայ մեր սրտերուն մէջ: Սիրելի Կարօ, վերջին անգամ թոյլ տուր ինձի երթաս բարեւալ ըսելու քեզ քոյր բարեկամներուդ եւ սիրելիներուդ կողմէ: Քու ազնիւ եւ ազգասէր Հայու յիշատակը միշտ անմեռ, վառ ու կենդանի պիտի մնայ քոյրիս հոգիին մէջ:

Հանգիստ վաստակիդ, մարմնիդ ու հոգիիդ:

Թող օտար հողը թեթեւ գայ վրայդ, սիրելի Կարօ:

Կուգեմ քերթուած մը կարդալ որ դուն բռնաբերուող գրած էիր:

ՅԱԿՈԲ ԱՆԴՐԵԱՍԵԱՆ

## ՄԱՀ

Եկուր, եկո՛ւր ալ հիմա, կազմ ու պատրաստ կը սպասեմ  
Արահետին մէջ միմակ, ա'լ պարտքած ու անգէն:

Եւ չուշանաս, զի գուցէ այք մը նորէն լուսաւոր  
Բերէ հաճոյք ջիղերուս եւ հոգիիս ծիլ մը նոր:

Բայց ոչ. եկո՛ւր դուն նորէն, արահետէն աւելի  
Դժուար ու դառն է քալել ճամբաներէն քառուղի.

Եկո՛ւր ու տար զիս հիմա, ո՛ւր ալ երթաս դուն զաղտնի,  
Թէ դուն ըլլաս կեանք մը նոր եւ կամ դժոխք մը կըրակ:

Բոլոր ցատերըս ահա, շղթայ ձանձրոյթ մ'են հիմա  
Ուր անկայուն սէրերէն, մարդերուն խեռ աչքերէն՝

Թոյնի հեղուկը կ'ընէ հոգիս թըշուառ տարօրէն:

Եկո՛ւր կանուխ, որ մընան իմ զանգատները կիսատ  
Եւ բարկութիւնըս լըման: Ո՛ւր ալ տանիս զիս ահա,  
Պիտի պոռամ, ու կրկնեմ, թէ ես ինչո՞ւ կեանք տեսայ:

ԱՆԵԼ